

Skien kommune

Ingeniørvesenet

Vann- og avløpsenheten

Kommunal-og regionaldepartementet
Postboks 8112 Dep.

0032 OSLO

Kontoradresse : **H. Ibsens gt 2**
Postadresse : **Pb 3004, Handelstorget**
3707 SKIEN
Telefon : **35 58 10 00**
Telefaks : **35 58 12 97**
Bankkonto : **2680.07.01049**
Org nr : **938 759 839**

Arkivkode
L80

Deres ref.
05/2258-1

Vår ref.
05/5307/MOSG

Dato
30.11.2005

NOU 2005:12 MER EFFEKTIV BYGNINGSLOVGIVNING II - HØRINGSUTTALELSE

Bakgrunn og grenser for uttalelsen

Vi viser til høringsbrev datert 12. juli 2005 til **NOU 2005:12 Mer effektiv bygningslovgivning II.**

Denne høringsuttalelsen gjelder bare forslaget til ny **§27-3 Krav til opparbeiding av veg og hovedledning for vann og avløpsvann.**

Forslag til endring i §67 pkt. 3

I gjeldende plan- og bygningslov §67 pkt. 3 heter det om veg, vann- og avløpsledninger:
Kommunen kan gi regler om utføringen.

I forslaget til §27-3 er denne bestemmelsen sløyfet. Begrunnelsen er gitt i **NOU 2005:12 Mer effektiv bygningslovgivning II**, kapittel 5.4.7.3 Særlige vedtektshjemler og kapittel 21.3.2 Forslag til justeringer innenfor gjeldende rett.

I kapittel 5.4.7.3 begrunnes dette forslaget blant annet med:

"Hensynet til opprydning og forenkling tilsier at også denne vedtektshjemmelen bør utgå etter en overgangsperiode på 8 år, hvoretter den i det alt vesentlige må påregnes å kunne være erstattet av forskrift som inneholder nasjonale standarder for det den regulerer.2

"Det antas at det i fremtiden ikke vil være behov for, og heller ikke være særlig ønskelig, å ha store avvik fra kommune til kommune på de punkter vedtektene omhandler. Både prosessteknisk og innholdsmessig synes det mer hensiktsmessig at normene for dette fastlegges i en sentral forskrift, enn at de reguleres gjennom kommunens avskrift av en sentralt foreslått standardvedtekt og hvor det varierer mye mht. blant annet kunngjøring. En nasjonal standard kan inneholde de nødvendige situasjonsbaserte nyanser, og samtidig ivareta behovet for enhetlighet. Den vil også lettere kunne oppdateres korrekt i forhold til teknisk / teknologisk utvikling og internasjonale føringer.

Skien kommune, Ingeniørvesenet

Fra kapittel 21.3.2 siteres:

”Ut fra det klare behovet kommunen har for å kunne stille lokale krav, mener utvalget at denne adgangen bør videreføres. Slike krav til utføring kan tenkes stilt gjennom planbestemmelser. Utvalget har imidlertid tatt utgangspunkt i at kravene kan være teknisk kompliserte, samt at de ikke er av en rent lokal karakter, men regulerer anlegg over hele kommunen. Reglene vil kunne være et unødvendig kompliserende element i reguleringsbestemmelsene, samtidig som de blant annet ut fra hensyn til forutberegnelighet bør gjelde uavhengig av plangrep. Utvalget har imidlertid kommet til at hensynet til opprydning og forenkling tilsier at denne vedtektshjemmelen utgår etter en overgangsperiode på 8 år, hvoretter den i det alt vesentlige må påregnes å kunne være erstattet av en forskrift som inneholder nasjonale standarder for det den regulerer, jf. punkt 5.4.7.3.

Skien kommunes vurdering

Grunnlaget for kommunenes praktisering av pbl §67 pkt. 3

Da teknisk forskrift til plan- og bygningsloven i liten grad har bestemmelser som passer for hovedledninger for vannforsyning og avløp, har vi i dag ingen nasjonale, sammenbindende regler for slike ledninger. De norske standardene for VA-anlegg gjelder i hovedsak produkter (f. eks. rør) eller forhold som det er nødvendig å ta hensyn til ved valg av teknisk løsning (f. eks. NS-EN 805 Vannforsyning: Krav til systemer og komponenter utenfor bygninger). For å kunne oppfylle en standard som NS-EN 805, må den som skal bygge et nytt VA-anlegg, innhente opplysninger om en rekke forutsetninger hos kommunen som eier de anleggene som det nye anlegget går ut fra.

Opplysningene nevnt ovenfor kan gjelde kommunens ansvar, f. eks. kommunens lovbestemte ansvar for brannvannsforsyning (se forskrift om brannforebyggende tiltak og tilsyn). I tillegg berøres også kommunens **ansvar uten skyld** som framtidig eier av hovedledningene (se vannressursloven §47 og forurensningsloven §24a).

Eksempel:

Hvis en hoved vannledning av PVC får brudd, vil skadene være sterkt avhengig av avstanden til nærmeste bygning. Hvis grunnen består av løsmasse og avstanden bare er 2 m, kan et slikt brudd medføre at dreneringen på nærliggende bygning blir alvorlig skadet. Velges derimot en vannledning av seigt støpejern, der eventuelle lekkasjer har langt mindre alvorlig forløp enn i PVC, vil en avstand på 2 m være fullt ut tilfredsstillende. Kostnadstillegget ved å velge seigt støpejern i stedet for PVC vil være en brøkdel av kostnadene ved reparasjon etter ett brudd i en PVC-ledning.

Eieren av vannledningen er ansvarlig uten skyld for skader som skyldes forhold på ledningen.

Slik reglene er i dag, vil kommunen som framtidig ledningseier pålegge den løsning som gir de laveste kostnadene sett under ett (anleggskostnad og framtidig drifts- og vedlikeholdskostnad). Denne praksis er i samsvar med statlig forskrift om vann- og avløpsgebyrer, der kommunen gis anledning til å kreve inn **nødvendige** kostnader. Hvis det bygges ledninger der framtidige kostnader vektlegges lite, **kan slike framtidige kostnader neppe kalles nødvendige kostnader.**

Det finnes også en rekke andre grunner til at kommunen, som framtidig eier av vann- og avløpsledningene må kunne stille krav. Det gjelder helt enkle, men likevel viktige krav om at alle vannverksventilene i en kommune skal stenge samme veg (en tilfeldig blanding av høyrelukkende og venstrelukkende ventiler vil kunne få alvorlige følger for vannledningsnettets evne til å levere brannvann). Det gjelder også krav om at sementmørtelforingen i støpejernsrør skal være tiltasset drikkevannskvaliteten i den enkelte kommune. Kravene til sementtypene kan variere fra vanntype til

Skien kommune, Ingeniørvesenet

vanntype, selv om alle vanntypene tilfredsstillende drikkevannsforskriftens krav.

Som framtidig eier av hovedledningene må kommunen sikre seg at rørene er gode at den økonomiske levetiden blir 100 år. Det er ikke nok at et PVC-rør er påstemplet NS-EN1401. For å være sikker på at et rør tilfredsstillende kravene i standarden, må det være produsert i en fabrikk med såkalt tredjepartskontroll. Dette er svært viktig fordi svakheter ved slike rørledninger gjerne ikke oppdages før etter 20 – 40 år, som er en alt for kort levetid for en vann- eller avløpsledning – men mye lengre enn enhver garantitid.

Forslag til oppbygging av et framtidig regelverk

Skien kommune er representert i arbeidsgruppen mellom Statens bygningstekniske etat (BE) og Norske vann- og avløpsverkes forening (NORVAR) som utarbeider forslag til veiledning til et eget kapittel om utvendige VA-ledninger i teknisk forskrift til plan- og bygningsloven. ***Det er en klar konklusjon fra dette arbeidet at teknisk forskrift og veiledningen til forskriften (med henvisning til alle aktuelle standarder) ikke vil bli tilstrekkelig til å sikre gode nok vann- og avløpsledninger.*** Det vil alltid være en rekke **lokale** forhold som må avgjøres av den framtidige eieren av anlegget.

Dette er lokale forhold av to typer:

- Forhold som gjelder hele kommunen, f. eks. vannkvalitet
- Forhold knyttet til det enkelte nyanlegg, og som kommer fram når utbyggeren og kommunen (som framtidig eier av anlegget) går gjennom planene for det nye anlegget. Dette er særlig forhold knyttet til framtidige drifts- og vedlikeholdskostnader for det nye anlegget.

Det kommende tillegget til teknisk forskrift m/ veiledning vil imidlertid redusere behovet for kommunale bestemmelser og krav. Som nevnt ovenfor, vil det imidlertid alltid gjenstå en rekke spørsmål knyttet til framtidig drift- og vedlikehold av det enkelte ledningsanlegg.

NORVAR og Norsk kommunalteknisk forening (NKF) har utarbeidet en rammenorm for kommunale krav til vann- og avløpsledninger. Til denne rammenormen knyttes så lokale krav, f. eks. vil kommuner med alunskifer i grunnen skrive at støpejernsledninger skal ha et bestemt minimum av utvendig korrosjonsbeskyttelse. På denne måten vil lokale krav være særlig nyttige for utbyggere og planleggere som er ny i en kommune. Pga. at kommunene nå kan bygge opp sine lokale normer etter en felles lest, vil det være lettere enn før for utbyggere av boligfelt å sette seg inn i bestemmelsene i en ny kommune.

Vi foreslår derfor at bestemmelsen i §67 pkt. 3 føres videre med et tillegg:

Der bestemmelsene etter plan- og bygningsloven ikke strekker til, kan kommunen kan gi utfyllende regler om utføringen av vann- og avløpsledninger .

Hovedhensikten med denne bestemmelsen er å gi kommunene hjemmel til å pålegge tekniske løsninger som sørger for kostnadene ved framtidig drift og vedlikehold holdes lave, samt at det nye ledningsanlegget må henge sammen med det eksisterende ledningsnett på en hensiktsmessig måte. Disse kravene kan formuleres på to måter:

- Allmenne krav i lokal VA-norm (som er tilpasset de kommende bestemmelsene om VA-ledninger i Teknisk forskrift til plan- og bygningsloven.
- Spesielle krav som gjelder det enkelte nyanlegg. Dette er krav som formuleres når utbygger og kommunen (som framtidig eier av VA-anleggene) gjennomgår forslaget til planer i fellesskap.

Skien kommune, Ingeniørvesenet

For øvrig mener vi at det kan være hensiktsmessig med en mindre endring i overskriften til §27-3:
Bindestreken etter vann sløyfes (overskriften blir da som for dagens §67).

Med hilsen

Sven Egil Kristoffersen
byingeniør

Gunnar Mosevoll
enhetsleder vann og avløp

Kopi til: NORVAR Norsk vann og avløp BA, Vangsvegen 143, 2317 Hamar